

ZŠ SUŠICE LERCHOVA

Základní škola Sušice, Lerchova ul. 1112, okres Klatovy • PSČ 342 01 • www.zssusice.cz

Minimální preventivní program

školní rok: 2018/2019

Zpracovala:

**Mgr. Dana Smolová
školní metodik prevence**

Plán ŠPP vychází z předešlých plánů a dále z Metodického pokynu MŠMT ČR č.j. 22294/2013-1 k prevenci rizikového chování u dětí a mládeže, Metodického pokynu MŠMT ČR č.j. 21291/2010 – 28 k prevenci a řešení šikanování.

1. Cíle preventivního programu:

- Dlouhodobým cílem primární prevence je minimalizovat rizikové chování žáků, a to prostřednictvím ovlivňování postojů a chování žáků, vytváření pocitu úspěšnosti a potřebnosti a z toho plynoucí schopnosti čelit tlaku vedoucího k užívání návykových látek.
- Pozitivně měnit klima školy s minimem kázeňských problémů ve škole i mimo školu.
- Vytvoření pedagogické komunity, tj. budování otevřených, kamarádských a bezpečných vztahů mezi všemi členy společenství školy.
- Cílovou skupinou nejsou jen žáci, ale i rodiče, pedagogové a bývalí absolventi.
- Poskytování celého komplexu opatření, besed, volnočasových aktivit i výukových nadstandardů, jejichž hlavním úkolem je vést žáky k sebevědomí, správnému sebehodnocení, stanovení si reálných cílů v životě, k poznání sebe sama, zvládnutí stresu a k dovednosti řešit své problémy bez pomoci kouření, alkoholu a jiných návykových látek.
- Krátkodobý cíl – viz níže 7. a), b), c)

2. Charakteristika školy:

Městská škola s 28 třídami, na 1. stupni 16 tříd s 429 žáky, na 2. stupni 12 tříd s 311 žáky. Po 5. třídě odchází přibližně pětina žáků na víceleté Gymnázium v Sušici, do školy dále přicházejí žáci z okolních škol v menších obcích. V šesté třídě jsou žáci vybíráni do jedné jazykové třídy, ve které setrvávají do 9. třídy, ostatní žáci navštěvují zbývající dvě paralelní třídy.

3. Informační zdroje:

- **Vnitřní**
  - webová stránka školy: <http://www.zssusice.cz/>
  - email na ŠMP: dsmolova@zssusice.cz
  - email na školního psychologa: mmostlova@zssusice.cz
  - email na vých. poradce: hkoppova@seznam.cz, hana.sloupova@centrum.cz
  - časopis: Prevence
  - schránka důvěry: umístěna v hale ZŠ
  - školní časopis: vydáván 2 x za školní rok redakční radou tvořenou žáky 2. stupně
  - školní rozhlas
  - nástěnky: v hale ZŠ a na chodbách v jednotlivých pavilonech školy
- **Vnější**
  - PPP Klatovy – okresní metodik prevence – Mgr. Hana Mádlová –tel. 603 589 358, email: hana.madlova@pepor-plzen.cz
  - OSPOD Sušice
  - SVČ Domažlice, Plzeň
  - PČR Sušice
  - Městská policie Sušice
  - další odkazy – viz webové stránky školy

4. Školní řád: umístěn na webových stránkách školy a v hale školy

5. Krizový plán školy: viz příloha č. 1

6. Riziková místa školy: chodba u šaten, u tělocvičny – prevence řešena důslednými dohledy v těchto lokalitách

7. Zaměření PP na jednotlivé cílové skupiny:

a) Plán činností zaměřených na žáky školy

Činnosti	Provádí	Poznámka
Seznámení se školním řádem – zákaz držení a nošení návykových látek	Všichni vyučující	V 1. týdnu, zápis do TK
Vycházka do přírody – upevňování třídních kolektivů	Všichni vyučující	7. 9. 2018
Včasné odhalení dětí majících problémy s výukou, v třídním kolektivu, osobní problémy a problémy v rodině; snaha o nápravu, pomoc	Třídní učitelé, výchovný poradce, ŠMP	
Zvýšená pozornost handicapovaným žákům, problémovým žákům a rizikovým skupinám	Třídní učitelé, výchovný poradce	
Nabídka volnočasových aktivit	SVC	Provoz zahájit 1. 10.
Využití odborníků k besedám – protidrogová témata, šikanování (včetně kyberšikany), problematika správné výživy a životosprávy (anorexie, bulimie), absolvování vybraných pořadů dle nabídky na základě zkušeností s jejich úrovní z minulých let – viz. příloha č. 2	ŘŠ, ZŘŠ, výchovný poradce, ŠMP	Dr. Průcha Mgr. Šimon Velkoborský MP Education Unie neslyšících Plzeň
Zvyšovat odolnost proti stresu, učit se zvládat složité životní situace („otuzování“)	Všichni vyučující	Různé soutěže
Výchova k volbě povolání – zaměření na prevenci nezaměstnanosti jako sociopatogenního faktoru a zaměření na rozvoj osobnostních dovedností žáků	Výchovný poradce, učitelé Vo	Schůzka se zástupci SŠ
Nenásilné začleňování protidrogové problematiky do vyučovacích hodin s důrazem na problematiku kouření	Všichni vyučující	
Prevence záškoláctví (včasná opatření, vedení evidence)	Třídní učitelé, výchovný poradce	
Vydávání školního časopisu – dát prostor pro tvořivost žáků a také zvyšovat zájem a povědomí žáků o dění ve škole	Vyučující Čj na 2. st.	Vánoční číslo Jarní číslo
Pomocí anket zjistit využívání volného času dětí, užívání návykových látek	Výchovný poradce, ŠMP, třídní učitelé	

Třídnické hodiny (žáci vytváří pravidla soužití ve své třídě,...)	Třídní učitelé	1 x za měsíc v každé třídě
Žakovský parlament – 2 zástupci z každé třídy	Ředitel školy, třídní učitelé	Zahájení - září
„Seznamovák“ – adaptační programy pro nově vznikající kolektiv žáků 6. tříd	Třídní učitelé 6. tř., ŠMP, Mgr. Hana Mádlová	Mokrosuky 6. C – 12.-13.9. 6. B – 17.-18.9. 6. A – 20.-21.9.
Klima třídy 8. C	TU, Mgr. Hana Mádlová	6. 9. v SVČ
Využívání publikací a dalších dostupných materiálů ve školní knihovně k problematice sociálně negativních jevů	Všichni učitelé	
Kladení důrazu na účinnost pedagogických dohledů ve škole a školní jídelně s cílem podchytit negativní vystupování žáků (sobeckost, krádeže, kouření, loudění věcí, šikanu, ničení majetku, hrubé a bezohledné chování)	Dohled konající pracovníci školy	
Uskutečnění tradičních akcí školy, např.: - Vánoční besídka - Krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé projekty v jednotlivých třídách - atd.	Vyučující pořádající akce	Viz „Týdenní přehled akcí“
Důsledná kontrola docházky dětí s důrazem na žáky 8. a 9. tříd	Všichni vyučující	
Beseda se zástupcem městské policie o správném chování na ulici, problémech ve městě, chování cyklistů atd.	ZŘŠ	1. tř.: září, další v průběhu roku
Monitorování vztahů ve třídách formou sociogramů v hodinách Vo na 2. st. a dle zájmu učitelů i na 1. stupni ZŠ	Třídní učitelé ve spolupráci se školní psycholožkou	Třídy:dle domluvy s ZŘŠ a TÚ

b) Plán činností zaměřených na pedagogický sbor školy

Činnosti	Provádí	Poznámka
Nabádat všechny rodiče k otevřené komunikaci s dětmi	Všichni TU	
Naučit žáky vypořádat se s konfliktními situacemi a stresem, např.: - Dostal jsem špatnou známku a nesmím se dívat na televizi - Mladší sourozenec vyvolal hádku, ale potrestán jsem byl já - Chtěl jsem jít ven, ale musím uklízet pokoj - Nesmím si hrát na počítači, protože musím dělat úkol	Třídní učitelé	Průběžně, při Th

<ul style="list-style-type: none"> - Rodiče si více všímají mého nově narozeného bratříčka - atd. 		
<p>Učit žáky čelit negativnímu tlaku vrstevníků, např. :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kamarád přemlouvá k výrobě „petardy“ - Kamarád přemlouvá k výletu bez vědomí rodičů - Kamarád přemlouvá k vypití láhve vína, kterou našel doma u rodičů - Kamarád přemlouvá k ukradení čokolády v obchodě - Kamarád přemlouvá k zavolání do školy, že je v ní umístěna bomba - Kamarád přemlouvá k házení kamenů po projíždějících autech - atd. 	Třídní učitelé	Průběžně, při Th
Další vzdělávání učitelů: nabídka NIDV a KCVaJS Plzeň, PPP Klatovy – Sušice	Všichni vyučující	
Věnovat pozornost zvláštním jevům ve třídě, naslouchat dětem – boj proti šikaně, vč. kyberšikany	Všichni vyučující Žákovský parlament	
Důsledně kontrolovat situaci ve třídách zejména o přestávkách a věnovat pozornost i sebemenším signálům – boj proti šikaně	Všichni vyučující	
Využití materiálů do TH od Studentského Informačního Systému MADIO	Všichni TU	
Naslouchat pečlivě rodičům a nepodceňovat jejich informace – vytvářet dobré klima ve škole	Všichni vyučující Klub rodičů	
Využití sportovních zařízení školy v mimopracovní době (tělocvičny, posilovna, hřiště, masážní křeslo,..)	Zájemci	
Práce výchovných komisí při řešení problémů ve třídách (složení – zástupce vedení školy, třídní učitel a výchovný poradce)		Dokumentace u vedení školy
Spolupráce výchovných poradců, školního metodika prevence a školní psycholožky	Pravidelně v 7:20 druhý čtvrtek v měsíci, jinak dle potřeby kdykoliv	

c) Plán činností zaměřených na rodiče a veřejnost

Seznámení rodičů s ŠPP v rámci třídních schůzek (upozornění na problematiku kyberšikany s využitím informačního materiálu)	Třídní učitelé	Společné třídní schůzky
Nabídka konzultačních hodin třídních učitelů,		Viz nástěnka

výchovného poradce, školního metodika prevence		v hale školy u ŘŠ
Nabídka propagačních materiálů (o drogách,...)	Vyučující Vo, Vz	
Na schůzkách hovořit o nebezpečí drog zejména u starších žáků, kterým rodiče povolují účast na diskotékách	Všichni vyučující	
Vysvětlit nutnost a možnosti výchovy dětí ke zdravému životnímu stylu (životospráva, aktivní pohyb, péče o tělo, optimální denní režim, ...)	Třídní učitelé	
Zdůraznit vhodnost aktivního způsobu trávení volného času dětí (podíl rodiny, kulturní život, zájmové kroužky, sportovní kroužky, zájmové organizace, ...)	Třídní učitelé	
Nabádat všechny rodiče k otevřené komunikaci s dětmi	Třídní učitelé	
Navázat kontakt s rodiči problémových žáků s cílem společného výchovného působení na žáky	Třídní učitelé, výchovný poradce	
Pozvat rodiče na tradiční akce školy, např: <ul style="list-style-type: none"> - Den otevřených dveří - Hodiny pro rodiče na 1. stupni - Sportovní turnaje a přebory školy - Zimní burza - Vánoční besídka - Vánoční jarmark - Vánoční laťka - Florbalový turnaj - atd. 	Všichni vyučující	

Vysvětlivky:

ŘŠ - ředitel školy, ZŘŠ - zástupce ředitele školy, ŠMP --školní metodik prevence, Vo - Výchova k občanství, Vz - Výchova ke zdraví, TU – třídní učitel, TH –třídnická hodina

V Sušici dne 30. 8. 2018

Příloha č. 1

1. PODEZŘENÍ NA TÝRÁNÍ A ZANEDBÁVÁNÍ DÍTĚTE

- Naši povinností není hledání důkazů a vyšetřování, to necháváme na Policii ČR a orgánech činných v trestním řízení. Pedagog není kompetentní, aby posuzoval, jaká je realita skutku.
  - Máme ohlašovací povinnost a stačí k tomu naše podezření (ohlašujeme na OSPOD – odbor sociálně-právní ochrany dítěte, Policii ČR), ukládá to zákon č. 140/1961 Sb.
- A) Pokud žák skutek sám ohlásí:**
- vyslechneme ho a vyjádříme podporu;
  - uděláme o výpovědi zápis;
  - sdělíme žákovi, že to, co se mu děje, není v pořádku a my to musíme ohlásit, připravíme ho na to;
  - neslibujeme, co nemůžeme splnit (slib mlčenlivosti, že to nikomu neřekneme ap.);
  - informujeme vedení školy;
  - domluvíme se s ním na společném postupu;
  - podezření/zjištění ohlásíme na policii nebo OSPOD.
- B) Pokud máme sami podezření:**
- ve vhodné chvíli žáka kontaktujeme a promluvíme si s ním (v klidné místnosti, bez svědků);
  - citlivě zjišťujeme dostupné informace;
  - uděláme si o pohovoru zápis;
  - můžeme využít rozhovoru s důvěryhodnými spolužáky, kamarády;
  - informujeme vedení školy;
  - domluvíme se s ním na společném postupu;
  - pokud podezření trvá, ohlásíme situaci na OSPOD nebo Policii ČR.
- C) Pokud situaci ohlásí jiná osoba (kolega, kamarád, spolužák ap.):**
- citlivě zjistíme podrobnější informace;
  - o pohovoru uděláme zápis;
  - připravíme oznamovatele na svou ohlašovací povinnost;

- informujeme vedení školy;
- domluvíme se s ním na společném postupu;
- případ ohlásíme na OSPOD nebo Policii ČR.

Telefonní čísla a kontakty v ředitelně školy, u výchovného poradce, u metodika primární prevence.

Doporučená literatura:

Časopis Prevence.

DUNOVSKÝ, J. - DYTRYCH, Z. - MATĚJČEK, Z. a kol.: Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě. Praha: Avicenum, Grada, 1995.

2. KRÁDEŽE VE ŠKOLE

Prevence:

- A) Třídní učitelé seznámí žáky s tím, že krádeže jsou protiprávním jednáním a jakmile se škola o takovém jednání dozví, bude tuto skutečnost hlásit orgánům činným v trestním řízení nebo doporučí poškozenému (jeho zákonnému zástupci), aby se na tyto orgány obrátil.
- B) Upozornit žáky a jejich zákonné zástupce, že nošení cenných věcí (zejména věcí malých rozměrů) do školy je rizikové chování, které může vést k jejich odcizení. Je třeba dětem i rodičům zdůraznit, že (cenné) věci, které nesouvisí s vyučováním a vzděláváním, nemají žáci do školy nebo na školní akce vůbec nosit.
- C) Vést žáky k tomu, aby dokázali protiprávní jednání rozpoznat, byli všímaví vůči svému okolí a v případě, kdy budou svědky takového jednání, ohlásili věc pedagogickému pracovníkovi školy (osobně nebo využili schránku důvěry).

Jak postupovat při nahlášení krádeže žákem:

- A) O události pořídít záznam na základě výpovědi poškozeného.
- B) Věc předat orgánům činným v trestním řízení (ohlásit na místní nebo obvodní oddělení Policie ČR) nebo poučit poškozeného žáka (jeho zákonného zástupce), že má tuto možnost.

- C) V případě, že je znám pachatel, je třeba nahlásit věc orgánu sociálně-právní ochrany (byl-li pachatel mladší 18 let) a současně věc předat orgánům činným v trestním řízení.

3. VZÁJEMNÉ NAPADENÍ MEZI ŽÁKY

- A) Učitel ohlásí událost nejbližšímu přítomnému nadřízenému, ten okamžitě, v případě závažnějšího ublížení na zdraví, odešle žáky v doprovodu dospělé osoby k lékařskému vyšetření.
- B) Učitel telefonicky okamžitě informuje rodiče žáků.
- C) Třídní učitel a učitel, který byl přítomen vzájemnému napadení, zajistí svědky a sepiše zápisy, případné protokoly o úrazech, odevzdá je nejbližšímu nadřízenému a navrhne výchovná opatření.
- D) Agresor a jeho rodiče jsou pozváni do školy před výchovnou komisí, kde se rodiče seznámí se situací a výchovnými opatřeními, která škola podle závažnosti situace zvolila; ze schůzky je sepsán záznam, který zúčastnění podepíší.
- E) Rodiče napadeného jsou informováni o postupu školy.

Doporučená literatura:

Časopis Prevence.

DUNOVSKÝ, J. - DYTRYCH, Z. - MATĚJČEK, Z. a kol.: Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě. Praha: Avicenum, Grada, 1995.

KOLÁŘ, M.: Skrytý svět šikanování ve školách. 2. vyd. Praha: Portál, 1997.

4. ŘEŠENÍ ŠIKANY

Schéma první pomoci u tří počátečních stádií šikany (Kolář, 2005):

- A) Odhad závažnosti – určit, o které stadium šikany se jedná
- B) Rozhovor s informátory a oběťmi, ochrana oběti
- C) Nalezení vhodných svědků
- D) Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky
- E) Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi
- F) Výchovná komise
- G) Rozhovor s rodiči oběti
- H) Práce s celou třídou

Postup při řešení šikany:

- A) Rozhovor s informátory (učitel, žáci, rodič ap.).
- B) Ochrana oběti (umístění žáka do chráněného prostředí s dohledem dospělé osoby – např. kabinet školní psycholožky, zvýšené dohledy, pozor dávat zejména při příchodech a odchodech do školy a o přestávkách, v nutném případě lze i dítě nechat doma).
- C) Rozhovor s obětí (bereme zřetel na trauma, stud, mlčenlivost oběti).
- D) Nalezení vhodných svědků (= žáci, kteří s obětí sympatizují nebo ji alespoň neodmítají, nezávislí na agresorovi, kteří nepřijímají normy šikanování; pozor – nemusí to být tzv. slušný žák nebo žák dobře se učící!).
- E) Individuální, případně i konfrontační rozhovory se svědky.
- F) Rozhovor s agresory, případně jejich konfrontace (nikdy ne mezi agresory a obětí!). Rozhovory probíhají v pořadí informátor – oběť – svědci – agresori. Je třeba zjistit:
  - kdo je oběť;
  - kdo je agresor;
  - kdy a kde k šikaně dochází;
  - jakou formou;
  - jak dlouho a jak často trvá;
  - proč to dělají;
  - jaký trest (opatření) bys navrhoval ke zlepšení situace.
- G) Konzultování situace s ostatními učiteli (případně s vedením školy).
- H) Výchovná komise (pedagog – pedagogové, agresor a jeho rodiče, výchovný poradce či metodik, pracovník OSPOD, ředitelka nebo zástupkyně školy)

- seznámení rodičů s problémem;
  - postupné vyjádření ostatních pedagogů;
  - vyjádření žáka;
  - vyjádření rodičů;
  - rozhodování komise za zavřenými dveřmi;
  - seznámení rodičů a žáka se závěry komise (závěrem může být dle závažnosti situace důtka tř. učitele či ředitele školy, snížená známka z chování, dohled ze strany OSPOD, doporučení rodičům zainteresovaných dětí vyhledat odbornou pomoc – psycholog, SVP, doporučení umístit žáka do pobytového zařízení SVP, návrh OSPOD k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy ap.);
  - všechny strany podepíší zápis z jednání;
  - pokud je agresorů více, nikdy je s rodiči nebereme k výchovné komisi všechny najednou, ale situaci řešíme postupně s každým zvlášť!
- I) **Individuální rozhovor s rodiči oběti** (informace o zjištění a závěrech školy, dohoda o vzájemné spolupráci a informovanosti).
- J) **Práce s celou třídou** (lze řešit vlastními silami nebo povolát odborné pracovníky ze SVP, PPP ap.):
- tento postup se vztahuje na řešení počáteční šikany (stadium 1, 2, 3 podle Koláře); pokud se jedná o závažná stadia, škola požádá o pomoc odborníky ze SVP nebo PPP;
  - pokud šikanování naplnilo skutkovou podstatu přestupku nebo trestného činu, oznamujeme tuto skutečnost Policii ČR;
  - výpovědi jsou podrobně zaznamenávány stejně tak, jako další postup a závěry školy – dokumentace!

Šikana a zákon

Šikana bývá nejčastěji postihována podle ustanovení trestního zákona, a to jako:

- § trestný čin omezování osobní svobody (podle § 231);
- § trestný čin vydírání (podle § 235);
- § trestný čin útisku (podle § 237);
- § trestný čin loupeže (podle § 234);
- § trestný čin ublížení na zdraví (podle § 221);
- § trestný čin poškozování cizí věci (podle § 257);
- § trestný čin znásilnění (podle § 241), či pohlavního zneužívání (podle § 242).

K tomu, aby byl pachatel postížen, musí být starší 15 let (15 – 18 let mladiství).

Žáci mladší 15 let nejsou trestně odpovědní, jsou však předáni do péče orgánu sociálně-právní ochrany, případně mohou být postíženi jejich rodiče. Nezletilému pachateli je možné nařídit ústavní výchovu, může nad ním být stanovený dohled.

Pokud jde o trestní sazby, je v případě šikany možný i jednočinný skutek, tzn. že jedno jednání může být kvalifikováno jako více trestných činů.

Prevence:

- A) Učitelé jsou seznámeni s Metodickým pokynem ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení.
- B) V učitelské knihovně ve sborovně je volně k dispozici kniha Bolest šikanování – M. Kolář a další odborné materiály.
- C) Zvýšený a kvalitní dohled o přestávkách.
- D) Ve výuce zařazovat aktivity vedoucí ke zlepšení vztahů mezi spolužáky, posilování třídní soudržnosti, spolupráce, komunikace ap.
- E) Vytvoření třídních pravidel, která budou ve třídě vyvěšená a budou se dodržovat. V případě jejich porušení budou jasné i sankce, které budou následovat; důslednost.
- F) Snaha o vytvoření vztahu důvěry mezi učiteli a žáky, aby se nikdo nebál požádat o pomoc.
- G) Učitelé si jsou vědomi varovných příznaků, kterými se šikana ve škole projevuje, a důsledně je sledují (žák vchází do třídy až s učitelem, o přestávkách postává v blízkosti dospělých, projevy outsidera, stísněnosti, vylučování z kolektivu, ponižování, zesměšňování, „vtípky“ ap.). Pokud některé z nich zaregistrují, okamžitě se obrátí na školního metodika prevence nebo výchovného poradce a ve spolupráci s nimi situaci řeší.

Doporučená literatura:

Časopis Prevence.

KOLÁŘ, M.: Skrytý svět šikanování ve školách. 2. vyd. Praha: Portál, 1997.

MARTÍNEK, Z.: Agresivita a šikana, Grada 2009

5. ŘEŠENÍ KYBERŠIKANY

Týká se kyberšikana žáka mé školy (ať už v pozici oběti či útočníka)?

→ Ne:

Jak jsem se informaci dozvěděl?

→ Nahlásil mi to můj žák: Pokud kvám mají děti důvěru, mohou se vám svěřovat i s problémy např. svých kamarádů z jiných škol. Měli byste žáka vyslechnout a dát mu praktické rady, kam se jeho kamarád může obrátit pro pomoc, jak má zajistit důkazy apod. Zeptejte se po pár dnech svého žáka, který vám věc nahlásil, jak vše pokračuje. Leckdy může znamenat „kamarádovi se stalo“ naopak „mně se děje, ale ještě nemám odvahu o tom mluvit“.

→ Zaslechl(a) jsem to z důvěryhodných zdrojů: Zde záleží na vašem přístupu, zda se v případě chcete osobně angažovat, např. radou. Není to věcí školy.

→ Ano:

Děje se kyberšikana během vyučování?

→ Ne:

Škola nemůže udělovat kázeňské tresty, popř. snížené známky z chování za činnost, která se nestala během vyučování. To ovšem neznamená, že by škola neměla kyberšikana řešit alespoň v následujících základních bodech:

- **Zjistěte informace o tom, jakých všech tříd se případ kyberšikany týká. Ve všech zasažených třídách pak proveďte sociometrii – z 80% je kyberšikana pouze doplňkem šikany tváří v tvář, a proto je velice pravděpodobné, že šikana ve vaší škole probíhá. Pokud se toto podezření potvrdí, postupujte podle zpracovaného krizového plánu na šikanu.**
- **Doporučte rodičům oběti, aby se v případě kyberšikany svého dítěte obrátili na Policii ČR, popř. podali žalobu k soudu.**
- **Informujte (se souhlasem zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka nezletilého) zasažené žáky o postupu při řešení kyberšikany. Sdělte jim, že škola trestat v tomto případě nemůže, a proto byl případ předán policii/soudu. Děti potřebují vědět, že za každé nepřiměřené chování přijde trest.**

→ Ano:

- **Škola pomůže oběti zajistit důkazy.**
- **Škola postupuje podle krizového plánu na šikanu.**

- V závažnějších případech kyberšikany (kyberšikana naplňuje skutkovou podstatu trestného činu) škola kontaktuje Policii ČR a Orgán sociálně-právní ochrany dětí.
- Škola informuje zasažené žáky o výsledcích šetření ve škole a udělených trestech.

Doporučená literatura:

ROGERS, V.: Kyberšikana, Portál, 2011

6. KONZUMACE TABÁKOVÝCH VÝROBKŮ VE ŠKOLE

- A) V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je nutné mu v další konzumaci zabránit.
- B) Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
- C) Pedagogický pracovník dále postupuje podle školního řádu školy: o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, (zejména odkud, od koho má tabákový výrobek).
- D) V případě porušení zákazu kouření informuje třídní učitel zákonného zástupce nezletilého žáka.
- E) V závažných případech (zejména s ohledem na věk nebo chování dítěte) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola OSPOD a může zde vyžadovat pomoc.
- F) Z konzumace tabákových výrobků ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem.

7. POSTUP ŠKOLY V PŘÍPADĚ VÝSKYTU ZNEUŽÍVÁNÍ NÁVYKOVÝCH LÁTEK

V případě podezření na zneužívání návykových látek:

- A) Výchovný poradce, popřípadě třídní učitel či metodik prevence, provede diskrétní šetření, pohovor s žákem.
- B) Doporučí rozhovor s odborníkem – Linka důvěry, PPP, SVP, P-centrum ap.
- C) Kontaktuje rodiče – seznámí je se situací a nabídne kontakty na zainteresované instituce. Při negativní reakci rodičů na sdělení a v případě, že rodiče nezařídí pro žáka další péči, uvědomí škola sociální odbor nebo Policii ČR.
- D) Metodik prevence (pracovník SVP či PPP) bude s rizikovou třídou pracovat v preventivní oblasti, třída bude monitorována.
- E) V akutním případě, kdy je žák prokazatelně ovlivněn drogou (i alkoholem) v době vyučování, je odveden ze třídy do místnosti, v níž je zajištěn nepřetržitý dohled dospělé osoby a kde zůstane až do doby, než si pro něj přijede lékařská služba nebo rodiče.
- F) Zamezíme dalšímu požití drogy a pokusíme se zjistit, jakou drogu jedinec požil. Zjistíme stav vědomí (dezorientace v čase, místě, snížená bdělost) a základních životních funkcí (dýchání, srdeční činnost) a zvážíme přivolání záchranné služby první pomoci – lepší je planý poplach a případné nepříjemné vysvětlování okolností policistům, než výčitky, že jste nezabránili smrti člověka. Pokud je osoba bezvládná, položte ji raději do stabilizované polohy na bok, aby se nezadusila zvratky.
- G) V případě vážných zdravotních příznaků (žák upadá do bezvědomí, nelze jej probudit, zvrací, došlo k úrazu hlavy, psychické problémy – dezorientace, vyhrožování ap.) ředitel školy nebo výchovný poradce (metodik) kontaktuje zdravotnické zařízení a následně rodiče.
- H) V případě lehčích příznaků učitel uvědomí rodiče o zdravotních potížích žáka a vyzve je, aby si dítě okamžitě vyzvedli, neboť je nutné lékařské vyšetření.
- I) Rodič je seznámen se zdravotními potížemi dítěte (rozšířené zornice, potíže s dýcháním, zvracení).
- J) Pedagog odkáže rodiče na odborníky specializovaných pracovišť (PPP, SVP).
- K) V případě, že si rodič pro dítě nepřijde, škola bezodkladně volá lékařskou službu, o čemž jsou rodiče vyrozuměni.
- L) O případu je vyhotoven podrobný zápis.
- M) Rodiče žáka jsou následně (druhý den) informováni o kázeňských opatřeních, znovu vyzváni k návštěvě odborného pracoviště, mohou si domluvit pravidelné schůzky, na nichž se budou informovat o průběhu problému s TU nebo školním metodikem prevence.
- N) Metodik prevence (pracovník SVP či PPP) bude s rizikovou třídou pracovat v preventivní oblasti, třída bude monitorována. Incident nahlásí na OSPOD.

Doporučená literatura:

Časopis Prevence.

NEŠPOR, K.: Vaše dítě a návykové látky – Portál, 2001

8. NÁSILÍ NAMÍŘENÉ PROTI UČITELI

(např. verbální osočování, vulgarismy, agresivita)

- A) Odvedeme žáka k řediteli nebo zástupci školy.
- B) Necháme žáka vlastní rukou přesně a doslova napsat, co vyučujícímu řekl, a podepsat to.
- C) Písemný komentář doplní i napadený učitel (kdy, kde, jak, proč k situaci došlo ap.).
- D) Zavoláme do školy rodiče; schůzky se zúčastní učitel, výchovný poradce (metodik prevence, zástupce vedení školy ap. podle závažnosti situace). Dítě před rodičem přečte svůj zápis. Seznámíme rodiče se sankcemi za tento čin i s upozorněním, co se stane, pokud se bude situace opakovat (výchovná komise, snížená známka z chování, OSPOD atd.).
- E) Pokud rodič odmítne do školy přijít, událost s přesným popisem situace oznámíme na OSPOD s doložkou, že rodič nereaguje na výzvy školy, a situaci tak odmítá řešit. Vyžádáme si i písemnou zprávu o tom, jaké kroky OSPOD v řešení situace podnikne.

Doporučená literatura:

Časopis Prevence.

KOLÁŘ, M.: Skrytý svět šikanování ve školách. 2. vyd. Praha: Portál, 1997.

Příloha č. 2

PROGRAMY PRIMÁRNÍ PREVENCE
PRO ŠKOLNÍ ROK 2017/2018

Ročník	Název přednášky	Lektor
1.	Chováme se bezpečně	Městská policie Sušice
2.	Třída plná pohody	
3.	Bezpečná třída	
4.	Loading (pojmy virtuální reality – hoax,...)	
5.	Vrstevnické party 1 Na světě nejsi sám	MP Education
6.	Kouření	Šimon Velkoborský - ABATOP
	Kluci – Na startu mužnosti	MP Education
7.	Šikana	Šimon Velkoborský – ABATOP
	Dívky – Čas proměn	MP Education
8.	Holky jsou z Venuše, kluci z Marzu	MP Education
	Pohled do zrcadla aneb jak se vidím JÁ	MP Education
9.	Drogy AIDS/HIV	Dr. Průcha Šimon Velkoborský - ABATOP